

Egyetemen tanított vendégprofesszorként, 1999-ben egyetemi tanárrá nevezték ki. Ezzel egyidejűleg a luganói egyetemen oktatott teológiai. Morerod különböző tisztségeket tölt be a Szentszék hivatalos megbízásából a belső párbeszéd folytatása érdekében. 2012 óta a Pápai Teológiai Akadémia rendes tagja.

(Neue Zürcher Zeitung)

Kína lelkiismerete

Liu Hsziao-po halála üzenetet rejt Kína... és a Nyugat számára is

---

A 2017. július 13-án elhunyt Liu Hsziao-po neve nem túl közismert a nyugati világban. Mindazonáltal Liu kitűnik azon kínai honfitársai közül, akik a demokráciáért szállnak síkra és szembeszegülnek az ennek elfojtására törekvő Kommunista Párt kíméletlenségével. Az a méltóságteljes nyugalom és kintartás, amellyel Liu a kínai nép szabadságát követelte, a világ olyan jelentős másként gondolkodóinak sorába emelte, mint Andrej Szaharov és Nelson Mandela – hozzájuk hasonlóan meggyőződése miatt szenvedett el börtönbüntetést, és neki is odaítélték a Nobel-békedíjat.

Liu Hsziao-po egy északkelet-kínai kórházban halt meg májrák következtében. A szenvedést, mely Liunak, családjának és barátainak osztályrészül jutott, csak súlyosbították nyomorúságos körülményei. Az irodalomtörténész, filozófus és szépíró Liu a nyolcadik évét töltötte egy felforgató tevékenységéért kapott tizenegy éves büntetésnek. Bűne egy demokráciát követelő petíció írásából állt – ezért az ügyért harcolt már évtizedek óta –, továbbá jelentős szerepet játszott az 1989-es Tienanmen téri tüntetéseken. Bár egy közkórházban feküdt, mégis fogolyként bántak vele. A kormány visszautasította saját és családja kérését, hogy külföldön kezeltesse magát. Kórterme elé őrköt állítottak, internetcenzorok hadát vetették be, hogy azok a részvétnyilvánítás legkisebb jelét is töröljék, családját pedig hallgatásra kényszeri-

tették. A Kommunista Párt szeretné elfeledtetni a világgal Liut, és amit képviselt. Fennáll annak veszélye, hogy ez sikerülni is fog nekik.

Cinikus játszma

A nyugati kormányok mögött meghunyászkodó és cinikus válaszokkal jellemezhető hosszú korszak áll, ha azt a hozzáállást tekintjük, amellyel Kínának a másként gondolkodókkal szembeni felháborító bánásmódjához viszonyultak. Az 1980-as években, amikor Kína elkezdett nyitni a külvilág felé, a nyugati vezetők annyira igyekeztek megnyerni támogatását a Szovjetunió elleni küzdelmükben, hogy nem sokat törődtek a kínai börtönökben sínylődő politikai foglyokkal. Miért is akartak volna kellemetlen perceket okozni a reformokra hajlandó Teng Hsziao-pingnek olyan emberek nevének felemlegetésével, mint Vej Csingseng, aki akkor tizenöt éves börtönbüntetését töltötte a Demokrácia fala mozgalomban² játszott szerepe miatt, amelynek során egész Kínán tüntetések hullámoztak végig, és melyet Teng vert szét 1979-ben?

A nyugati vezetők magatartása 1989-ben változott meg, amikor – százak életét követelve – Teng vérbe fojtotta a Tienanmen téri zavargásokat. Hirtelen divattá vált a másként gondolkodók bebörtönzése miatti aggályok kifejezése (ebben az is közrejátszott, hogy Kína kevésbé tűnt fontosnak a szétesőben levő Szovjetunió mellett). Időről időre mindig szabadon engedett valakit a kínai kormány annak reményében, hogy így igazolhatja magát a világ előtt. A nyugati vezetők hálásak voltak. Meg akarták mutatni a saját – a pekingi mézszárlás miatt még mindig felháborodott – nemzetieknek, hogy van hatása a bíráló üzeneteknek.

Az 1990-es évek közepére fellendült a kínai gazdaság, és a kereskedem ismét háttérbe szorította az ellenzékiek kérdését. A nyugati vezetők szemében Kína túl gazdaggá vált ahhoz, hogy felingereljék. A világ legnagyobb cégei majd letaposták egymást abbéli igyekezetükben, hogy

---

² Az 1978 telén kezdődő, politikai változást remélő mozgalomban az emberek plakátokat ragasztottak ki nyilvános helyeken, többek között Pekingben, a Tiltott Város közelében. Ezt a helyet a Demokrácia falaként kezdték emlegetni.

bejuthassanak piacára. Amerika, Nagy-Britannia és más országok „emberi jogi párbeszédet” indítottak – ez hasznosnak bizonyult a humanitárius finomkodás és a magas szinten zajló üzletkötés szétválasztásában. A 2008-as pénzügyi világválság is ebbe az irányba billentette mérleg nyelvét. A Nyugat gazdasági megmentőjét kezdte látni Kínában. 2017 júliusában a G20-csoport vezetői, köztük Kína elnöke, Hszi Csin-ping, Németországban gyűltek össze évi találkozájukra. Egyetlen szót sem ejtettek Liuról, akiről épp akkor vált köztudottá, hogy halálos beteg.

Nevezzük nevén a gyereket!

Mi okunk is lenne panasza? Kína bosszút áll azokon az országokon, amelyek bírálattal illetik az emberi jogok eltiprásáért. Norvégiához fűződő kapcsolatai is csak 2016-ban rendeződtek; akkor romlottak meg a viszonyok, amikor 2010-ben [szokás szerint] Oslo adott otthont a Nobel-békedíjkiosztó ünnepségnek, ahol Liunak is odaitélték [feleségével] a díjat (mivel Kína azonban nem volt hajlandó szabadon engedni, egy üres szék jelezte a helyét).

Továbbá Hszinél úgyis süket fülekre találunk. Mielőtt 2012-ben hatalomra került volna, „néhány jóllakott külföldin” gúnyolódott, „akinek nincs jobb dolga, mint országunkra mutogatni”. Hivatalba lépése óta – az új állambiztonsági törvények segítségével – fokozta a másként gondolkodókra és a Kommunista Párt ellenzőire nehezedő nyomást. Új technikák bevetésétől sem riad vissza, mint például a mesterséges intelligencia alkalmazásától, mely ígéretesnek bizonyul a rendbontók hatékonyabb szemmel tartásában.

Mindazonáltal jó okai vannak annak, hogy miért kell mégis a Nyugatnak határozottabban kiállnia a kínai ellenzékiért. Egyrészt könnyű eltúlozni Kína válaszlépéseit – főként, ha a Nyugat közrejátszott bennük. A kínai gazdaság a kereskedelmen alapszik. Még a kicsiny Norvégia esetében sem volt túl nagy hatással a gazdaságra az összezördülés. Másrészt az őszinte véleménynyilvánítás elgondolkozásra késztetné Hszit, hogy vajon helyes-e a külön-

vélemények békés képviselőit bebörtönözni. A hallgatás csak arra ösztönzi, hogy még több aktivistát zárjon be. És ne felejtjük el, hogy azok számára, akik mindent kockára tesznek a demokráciáért való küzdelmükben, maga a tudat, hogy Nyugaton támogatják őket, rendkívüli lendületet ad, még akkor is, ha ez nem biztosítja szabadon bocsátásukat, vagy nem javít sorsukon.

Itt egy nagyon alapvető érv is veszélybe kerül. Az utóbbi években sok vita folyt Kínában arról, hogy az értékek vajon egyetemesek vagy kultúrához köthetők-e. A Liu Hsziao-po körüli csönd azt jelezte, hogy a Nyugat hallgatólagosan Hszi Csin-pinggel ért egyet – vagyis azzal, hogy nincsenek egyetemes értékek, és a Nyugatnak ily módon semmilyen jogalapja nincs Kína és az ottani értékrendszer bírálatához. Ez az üzenet nemcsak a kínai liberálisok ügyét ássa alá, hanem Hszit is segíti érvelése hibáinak elfedésében. Kína, a nyugati országokhoz hasonlóan aláírja az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatának, amely kimondja: „Minden emberi lény szabadon születik és egyenlő méltósága és joga van.” Ha a Nyugat túl önző és cinikus ahhoz, hogy kellő jelentőséget tulajdonítson az egyetemes értékeknek, amikor ezeket semmibe veszik Kínában, ily módon elértéktelenedésüket kockáztatja a világban, majd végül hazai terepen is.

A Nyugat szót kellett volna, hogy emeljen Liuért, aki az ellenzékiesség legnemesebb formáját képviselte Kínában. A Charter '08 című kiáltványa a demokráciáért, amely börtönbe juttatta, egyértelmű követeléseket fogalmazott meg: véget akart vetni az egypártrendszernek és valószínű szabadságjogokat kívánt. Liu Hsziao-po célja nem a zürzavarkeltés, hanem a békés tárgyalások elősegítése volt. Rövid időre sikert ért el. Mire Liut cellájába hurcolták, addigra már emberek százai, köztük neves értelmiségiek írták alá kiáltványát. Azóta a Kommunista Párt cenzorai és fogdmegei fojtják el a szabad vitát. A Nyugatnak nem szabad ebben a munkában segédkeznie. Liu Hsziao-po munkája – sajnos – már elvégeztetett.

(The Economist)

A VALÓSÁG 2017. ÉVI (LX. ÉVFOLYAM) SZÁMAINAK TARTALOMJEGYZÉKE

<i>Arday Lajos:</i> (Elő)Reformáció Nyugat-Európában és Magyarországon	5/1
<i>Bartók László:</i> A neo-rekcionárius irányzat Franciaországban, avagy a konzervatív elméletek forradalma(?)	4/9
<i>Bögel György:</i> Mi és a mesterséges intelligencia.....	11/1
<i>Gáspár Zoltán:</i> A civilizációk összezsugorodása és a vallás kérdése. A pluralizmus dogmájának bukása a civilizációs fenyegetettség fényében	2/1
<i>Dr. Jobbágyi Gábor:</i> Szovjet–magyar háborús és emberiség elleni bűncselekmények és jogtörések az 1956-os forradalomban és a megtorlás során.....	7/1
<i>Magyari Beck István:</i> A munka halála és gyilkosai	1/1
<i>Maróti Andor:</i> A szintézis lehetősége az antropológiai és érték-központú kultúra-fogalmak között.....	3/1
<i>Szabó Tibor:</i> Globális tér – nemzethatárok – migráció.....	12/1
<i>Szegedi László:</i> Információs kor.....	8/1
<i>Szmodis Jenő:</i> A globális kormányzás irányában mutató néhány gazdasági, politikai és ideológiai történet 10/1	
<i>Tóth I. János:</i> Demény Pál a tömeges bevándoroltatás európai politikájáról.....	4/1
<i>Trembeczki István:</i> Néhány gondolat a hatodik tömegkihalásról és az ember evolúciójáról	6/1
<i>Varga Csaba:</i> Természetjog? Jog? Emberi rend, emberi esendőség.....	9/1
<i>Varga Károly:</i> Iszlám pokol és szinkretizmus. Az ábrahám vallások Istenének „árnyoldala” és „evolúciója”	2/5
<i>Dr. Vargha Bálint Tamás:</i> A revíziótól a good governance-ig. A legfőbb ellenőrző szervezetek újfajta szerepjátásáról „A jó kormányzás építőkövei, fókuszban a legfőbb pénzügyi ellenőrző szerv, az állami számvevőszék” tanulmányosorozat nyomán	10/20

MŰHELY

<i>Árva László – Giday András – Mádi László:</i> Az egészségügy fiskalizációja: kérdőjelek és válaszok. Vitaindító az élők munkaterhek csökkenéséről és az egészségügy finanszírozásáról	6/28
<i>Balogh-Ebner Márton:</i> „Egyértelmű, hogy a cigányok nem tekinthetők nemzetiségnek”. Cigánypolitika dokumentumokban 1956–1989. Kritika.....	12/97
<i>Bazsa György:</i> Beszéljünk a felsőoktatásról!	10/51
<i>Bolla Emőke:</i> Avatar-közgazdaságtan – a siker közgazdaságtana	1/41
<i>Botos Katalin:</i> Ki az a Chesterton? És miért nem tudunk róla?	4/78
<i>Bögel György:</i> Mi és a mesterséges intelligencia.....	11/1
<i>Csiba Kitti Kira:</i> Felmérés a baden-württembergi magyar közösségekről	2/53
<i>Egri Zoltán – Tanczos Tamás – Paraszt Mária – Arany Ferenc – Szabó Csaba:</i> Az egészségügy szerepe a társadalmi-gazdasági fejlettség területi egyenlőtlenségében.....	4/87
<i>Erős Vilmos:</i> A helytörténettől a népiségtörténetig... és tovább (Szabó István Debrecennel és az Alfölddel kapcsolatos tanulmányai).....	2/19
<i>Erős Vilmos:</i> Historicizmus és fantomirodalom (Dénes Iván Zoltán monográfiája Szekfű Gyuláról)	12/84

<i>E. Bártfai László: A titok és a számegegyes</i>	10/72
<i>Faragó Péter: A stressz szerepe a magasan kvalifikált Z-generációs fiatalok életében</i>	3/24
<i>Faragó Péter: A kései Y-generáció hagyatéka a Z-generáció újdonsült egyetemistáira – értékrend és sportolás</i>	6/13
<i>Faragó Péter: Fenntarthatóság és zöldenergia: paradigmaváltás? Nem, csak illúzió!</i>	11/54
<i>Gáspár Zoltán Ernő: Az 'absztrakt negativitás' mint abszolútumfogalom. Egy Hegellel való szembehelyeződés</i>	5/86
<i>Gazdag László: Középosztály és modernizáció</i>	3/49
<i>Dr. Gazdag László: Humán tőke és középosztály</i>	11/13
<i>Hámori Péter: Barlanglakók és a vármegye. Fejezet a magyar szociális lakáspolitikátörténetéből</i>	1/12
<i>Káli Róbert: Kvantifikáció és történetírás Magyarországon az 1960-as, 1970-es években</i>	5/62
<i>Koudela Pál: Bevándorlás és politika Szingapúrban és Malajziában</i>	10/39
<i>Pelle János: Kulcs Kertészhez</i>	8/103
<i>Pikó Bettina: Függőségek és a mértéktelenség kultúrája</i>	3/16
<i>Dr. Prugberger Tamás: A munka- és közszolgálati érdekérvényesítés alakulása 2010 után</i>	7/95
<i>Dr. Prugberger Tamás: Fogyatékossgal élő emberek polgári jogi és munkajog jogalanyiségának reformkérdései egy szerzőtől két monográfia tükrében</i>	10/32
<i>Somogyi Ferenc: A nemzetgazdaságok evolúciós perspektívái</i>	11/20
<i>Dr. Szalma József: A jog változó és változatlan jegyei. A jogváltozás Pikler Gyula elméletében – mai szemmel</i>	5/96
<i>Tamáská Máté: Templom és identitás: Nagy- és Kistoronya (Szlovákia). Két református múltú, ma vegyes felekezetű falu történeti szociográfiája</i>	9/92
<i>Támba Renátó: Gyermekek, kép, társadalom. A paraszti gyermekélet megjelenítése a műcsarnoki festők képein</i>	9/64
<i>Tele Gábor: Ellentmondások a gyermeki lélek felnőttkori jelenlétében</i>	12/72
<i>Törő László Dávid: A histográfia egész embert kíván... Interjú Erős Vilmossal</i>	5/91
<i>Tóth I. János: A Demográfiai Fórumtól a Családok Világtalálkozójáig</i>	11/50

SZÁZADOK

<i>Balázs Géza: A reformáció és a magyar nyelv</i>	11/105
<i>Berta Erika: Párhuzamos nemzetépítés Révkomáromban (Magyar és szlovák Trianon-emlékmű)</i>	1/92
<i>Csajághy György: Gondolatok Paál Zoltán: Arvisura-igazszólás című művéről</i>	4/39
<i>Csóti György: Emlékeim Antall Józsefről</i>	1/80
<i>D. Molnár István: Lengyel írók Horthy Miklósról és politikájáról</i>	3/73
<i>D. Molnár István: Lengyelországban is félezer éves a reformáció – kálvinisták napjainkban</i>	12/24
<i>Erdős Márton: Gróf Teleki Pál és Kárpátalja visszatérése (1939)</i>	3/84
<i>Erős Vilmos: „A magyarság létét tápláló népi forrás”. Szabó Istvánnak a magyar parasztság középkori történetével kapcsolatos munkái</i>	9/33
<i>Fazekas Zsuzsanna: Küzdelem az igazi 1956-ért. 1956 eltérő politikai értelmezései a rendszerváltástól az ötvenéves évfordulóig</i>	11/89

<i>Frenyó Zoltán</i> : Ágoston és Vico. Szent Ágoston helye és szerepe Giambattista Vico gondolkodásában.....	5/34
<i>Géra Eleonóra</i> : A Budapest-Budai Református Egyházközség története a második világháború előtt.....	2/78
<i>J. Nagy László</i> : A budapesti vért lemosták a Csatornában.....	6/100
<i>Kapronczay Károly</i> : Vesztes csaták után háborús győzelem. Románia az első világháborúban.....	1/47
<i>Kapronczay Károly</i> : Adatok a hazai orvosképzésben részt vevő zsidó hallgatókról a 18–20. században.....	3/54
<i>Kapronczay Károly</i> : Protestáns német és németalföldi egyetemeken végzett magyar orvosok a 17. és a 18. században.....	4/71
<i>Kapronczay Károly</i> : A magyar egészségügy a nagy háború után.....	8/95
<i>Kapronczay Károly</i> : A keleti front, Oroszország az első világháborúban.....	12/50
<i>Koloh Gábor</i> : Az utolsó bihari betyár, Vitális Imre történetének értelmezése.....	10/96
<i>Kövendy Katalin</i> : Az erdélyi koncepciós perekben védőügyvéd, Tunyogi Csapó Gyula.....	7/21
<i>Lőkös István</i> : Krleža Tisza Istvánról.....	1/53
<i>Magyar Kálmán</i> : Szent László és Szent Egyed (Saint-Gilles) virágzó központja, Somogyvár.....	12/10
<i>Ménes András</i> : A rendszerváltás folyóirata volt. In memoriam Humánpolitikai Szemle 1990–2013.....	11/113
<i>Mikó Eszter</i> : A magyar migráció alakulása az 1800-as évektől napjainkig, jövőbeli kitekintéssel.....	7/71
<i>Miskolczy Ambrus</i> : Codreanu Kapitány. Széljegyzetek Oliver Jens Schmitt Codreanu-életrajzához.....	3/59
<i>M. Lezsák Gabriella</i> : A magyar őstörténet észak-kaukázusi vonatkozásai.....	8/64
<i>Németh István</i> : A Wilhelmstrasse és Magyarország. Az 1920-as évek (1. rész).....	6/44
<i>Németh István</i> : A Wilhelmstrasse és Magyarország. Válság és kiút (1930–1934) (2. rész).....	8/18
<i>N. Szabó József</i> : A Magyar Kommunista Párt és a „nyugati” kultúra a hidegháború kialakulásának időszakában (1946 ősze – 1948).....	1/66
<i>N. Szabó József</i> : A műszaki tudományos elit a „népi demokratikus” átalakulás idején (1946 ősze – 1948).....	7/50
<i>N. Szabó József</i> : Tudománypolitikai javaslatok és viták a posztpluralista Magyarországon (1946 ősze – 1947 ősze).....	10/106
<i>Palkó László András</i> : Vigadtunk és sírtunk. Ünnepek és ünneplési szokások Magyarországon a politikai rendszerváltás időszakában 1989–1990 (1. rész).....	2/86
<i>Palkó László András</i> : Vigadtunk és sírtunk. Ünnepek és ünneplési szokások Magyarországon a politikai rendszerváltás időszakában 1989–1990 (2. rész).....	3/96
<i>Pap Krisztián</i> : Oroszlánok a Kárpátokban. A magyar határok védelme és a Szurmay-csoport 1915-ben.....	6/81
<i>Papp Csilla</i> : A koronázási jubileum az erdélyi lapokban.....	2/71
<i>Sulyok Anita</i> : Látszat és valóság – Casanova, a divatszakkértő.....	5/20
<i>Szabados György</i> : Szkítia három tartományáról – A magyar krónikás hagyomány egy fejezete.....	9/12
<i>Szász Lajos</i> : „Nemcsak egyházi, de magyar nemzeti érdek” – Magyar reformátusok csatlakozása az Amerikai Episzkopális Egyházhoz az 1920-as években.....	9/22
<i>Szávay László</i> : János pap messianisztikus királysága.....	5/51

<i>Sztancs Gábor</i> : Föderalizmus helyett felbomlás. Az Osztrák–Magyar Monarchia nem domináns nemzetekinek államépítő törekvései az első világháború éveiben....	8/50
<i>Törő László Dávid</i> : Harold Steinacker történetfelfogása és recepciója a magyar történetírásban (I. rész).....	12/34
<i>Varga János</i> : 100 évvel ezelőtt született Simonyi Károly, a polihisztor tudóstanátr.....	6/91
<i>Varga János</i> : Einstein és a nukleáris fegyverek.....	7/62
<i>Varga János</i> : Tavaly volt 50 éve, hogy meghalt a radioaktív nyomelemzés és a hafnium Nobel-díjas felfedezője, Hevesy György kémikus.....	12/57
<i>V. Molnár László</i> : Cirill betűs kiadványok és orosz – ukrán diákok a XVIII. századi Magyarországon.....	4/61
<i>V. Molnár László</i> : Thália orosz papjai. Színházi élet II. Katalin korában.....	10/85
<i>Dr. Vahid Yousefi – Kóbori Judit</i> : Az örménység viszontagságos történelme az ókortól napjainkig.....	4/16
<i>Zsupos Zoltán</i> : Honnan ered a székely írás? A székelység a Kárpát-medencében..	8/75

NAPLÓ ÉS KRITIKA

<i>Bába Szilvia</i> : Az emigráns „nemzetföltő”.....	10/115
<i>Bangó Jenő</i> : A humán társadalom elmélete.....	7/114
<i>Bolvári-Takács Gábor</i> : Professzorok a polgári Magyarországon (1848–1944) ..	12/106
<i>Egedy Gergely</i> : Horthy és Nagy-Britannia.....	9/109
<i>Kapronczay Károly</i> : A Nemzeti Emlékezet Bizottságának könyvtári sorozata.....	2/110
<i>Kapronczay Károly</i> : Egy család története Pécsen a századforduló éveitől a 20. század közepén történt államosításig.....	5/109
<i>Kapronczay Károly</i> : Hogyan történt a szlovéniai rendszerváltás?.....	11/120
<i>Kapronczay Katalin</i> : Görög Demeter munkássága és könyvtára.....	12/103
<i>Kun Tibor</i> : Társadalom és történelem néhány megközelítési módja.....	1/100
<i>Must Katalin</i> : A devizahitelezés nagy kézikönyve.....	8/107
<i>Nagy Attila</i> : Alapmű a Kárpát-medencei cigányság kutatásához.....	11/116
<i>Pogrányi Lovas Miklós</i> : Neoskolasztikus ellenforradalom.....	4/112
<i>Réfi Attila</i> : „Le fils cheri de la victoire”, avagy a 18. század végének leghíresebb magyarja.....	6/104
<i>Szász Lajos</i> : A református identitás és a magyar irodalom kapcsolata.....	3/118

KÜLFÖLDI FOLYÓIRATOKBÓL

<i>Adam Kirsch</i> : Irónia egy letűnt birodalomban.....	12/114
<i>Alekszandr Nyevzorov</i> : Nem születhet nemzet szolgálkából és urakból.....	2/113
<i>Amanda Hess</i> : Álmod és mítoszok a női szavazati jogról.....	4/124
<i>Andreas Kilb</i> : A nepotizmus jó oldala: Arnold Esch Róma-története.....	10/122
<i>Andrej Fonotov – Viktorija Kiszzeleva – Szergej Kozirjev</i> : A tudomány sorsa az orosz társadalomban – 1. rész.....	11/123
<i>Andrej Fonotov – Viktorija Kiszzeleva – Szergej Kozirjev</i> : A tudomány sorsa az orosz társadalomban – 2. rész.....	12/108
<i>Andrej Melnyikov</i> : A buddhisták kitágítják Oroszország szakrális földrajzát.....	1/120
<i>Annette Gordon-Reed</i> : Kereszténység és nemiség.....	12/119

A Velencei Biennálé.....	10/125
Az internetes nagyhatalmak megrendszabályozása? Ma már nem az olajat, hanem az adatokat mérik aranyáron. Az adatgazdaság a trösztellenes szabályok újragondolására készlet	10/120
<i>Bill McKibben</i> : Állj! Vissza a múltba!	7/123
<i>Bruce Haigh</i> : Irán válaszüton.....	6/124
<i>David Karas</i> : A menekültek iráni szószólója Magyarországon	1/106
<i>Dmitriy Frolovskiy</i> : Egy barát az élet végén.....	5/116
<i>Edward Carr</i> : Minden módon számon tartanak. Adataink és a titkosszolgálatok.....	3/124
<i>Ellen Powell</i> : 1455-ben Gutenberg megnyomta a gombot, és elindult a könyvnyomtatás.....	6/127
<i>Emma Bryce</i> : Két keréken Medinában.....	5/119
<i>Friedrich Wilhelm Graf</i> : Gerhard Müller bíboros – konzervatív színekben lázad és politizál.....	5/120
<i>Ivan Davidov</i> : A bizonyosság nyomában.....	5/113
<i>John McDermott</i> : Kicsi ház a rengetegben	3/121
<i>Jonathan Chatwin</i> : Egy angol a kommunista Kínában.....	5/115
<i>Linda Greenhouse</i> : Nők az egyetemen.....	8/113
<i>Marcia Angell</i> : Miért érdemes szülőnek lenni?.....	2/122
Menedzselő maffiózók.....	1/113
<i>Niklaus Peter</i> : Huldrych Zwingli – nem volt faragatlan nyárspolgár.....	3/126
<i>Oliver Pfohlmann</i> : A náci első ellensége – Tollal Hitler ellen.....	5/117
<i>Omar Szajf Ghobas</i> : Tanácsok muszlim fiataloknak. Hogyan vészeli át a szélsőséges ideológiák és az iszlámgyűlölet időszakát.....	2/116
<i>Pavel Szkrilnyikov</i> : A lelki biztonság mint a polgári értékek „importhelyettesítése” ..	6/124
<i>Peter Gordon</i> : Galleon-kereskedelem // Mexikótól Maniláig	8/126
<i>Philip Gordon</i> és <i>Amos Yadlin</i> : Irán az új Észak-Korea?.....	12/112
Puskázó külföldi diákok az Egyesült Államokban.....	1/105
<i>Robert Cottrell</i> : Oroszország, a NATO és Trump: A színpalak mögötti világ	6/113
<i>Robert Muggali</i> és <i>Ilona Szabo de Carvalho</i> : Leszámolni a gyilkossággal	1/115
<i>Schuyler Velasco</i> : A hagyományos anyaszerep visszatérése Amerikában – és ennek okai	8/118
<i>Sebastian Faber</i> : Spanyolország idegenlégióai: A Lincoln Brigád és a spanyol polgárháború öröksége	1/108
<i>Shaul Bassi</i> : Shylock és Othello az ideggyűlölet korában	12/126
Tévedni emberi dolog; ahogy a tévedést elhallgatni is.	10/124
<i>Tim Arango</i> : Évezredek történelmi emlékeket árasztgat el az épülő törökországi gát.	2/121
<i>Uljana Nyikolajeva</i> : Új középkor fenyeget Oroszországban?	4/116
<i>Ulrich M. Schmid</i> : „Maguk még gondolkoznak? Mi tévét nézünk” – interjú Ljudmilla Ulickajával.....	6/121
<i>Zanny Minton Beddoes</i> : Az utolsó ingázás	1/118
<i>Zanny Minton Beddoes</i> : Az orosz Állami Duma háborúja a nők ellen. Miért engedi meg egy orosz törvénytervezet a feleségverést?.....	5/111
<i>Zanny Minton Beddoes</i> : Britek: belépés és brexit.....	5/122
<i>Zanny Minton Beddoes</i> : A nem annyira Egyesült Királyság.....	5/126
<i>Zanny Minton Beddoes</i> : Szakképzés a műszaki fejlődés nyomában	6/109
<i>Zanny Minton Beddoes</i> : Dél-Afrika: oktatásból elégtelen?	6/111

<i>Zanny Minton Beddoes</i> : Hogyan ne kerüljünk dugóba? Terjeszkedő, szmogos nagyvárosok – az ingyenes parkolás ára	8/121
<i>Zanny Minton Beddoes</i> : Megbecsülésre és fizetésre váró béranyaság. A korlátozó intézkedések sem a béranyák, sem a csecsemő érdekeit nem szolgálják	10/119
A Valóság 2016. évi (LIX. évfolyam) számainak tartalomjegyzéke	1/124

KÉPEK:

Károlyi András grafikái:	1, 3, 5, 7, 9, 11
F. Farkas Tamás grafikái:	2, 4, 6, 8, 10, 12

E SZÁMUNK SZERZŐI:

<i>Prof. habil. Balogh Tibor</i> DSc, Szeged	<i>Németh György</i> közgazdász-szociológus, Budapest
<i>Botos Katalin</i> professor emeritus, PPKE, SZTE	<i>Dr. Sipka Sándor</i> orvos, professor emeritus, Debreceni Egyetem, ÁOK
<i>Edvi Illés Pál</i> építészmérnök, Aachen	<i>Szakolczai György</i> közgazdász, professor emeritus, Budapest
<i>Farkas Ildikó</i> egyetemi docens, KRE japán szak, Budapest	<i>Törő László Dávid</i> doktorjelölt (DE BTK Történelmi és Néprajzi Doktori Iskola), Debrecen
<i>Kapronczay Károly</i> történész, egyetemi tanár, Budapest	<i>Winkler Péceli Melinda</i> szociológus, Budapest
<i>Kun Tibor</i> független kutató, Budapest	
<i>Miskolczy Ambrus</i> történész, Nagykovácsi	

TARTALOMJEGYZÉK

<i>Szokolczai György</i> : A gazdasági egyensúly neoklasszikus és keynesi definíciója és a római katolikus egyház társadalmi tanítása	1
<i>Németh György</i> : A kecskéről és a káposztáról	21

SZÁZADOK

<i>Törő László Dávid</i> : Harold Steinacker történefffogása és recepciója a magyar történetírásban (II. rész)	24
<i>Miskolczy Ambrus</i> : Lucian Boia pipája	48
<i>Kapronczay Károly</i> : A magyar egészségügy állapota és feladatai az első világháborút követő években	54
<i>Botos Katalin</i> : Az 1947. évi Tiszai Mária Napok társadalmi háttere	66

MŰHELY

Edvi Illés Pál: Az energiafordulat erősíti a demokráciát Önigazgatás és egyéni felelősségvállalás.	77
<i>Sipka Sándor</i> : Tudomány és világ (olvasmánynapló)	87
<i>Balogh Tibor</i> : In memoriam Umberto Eco	91

NAPLÓ ÉS KRITIKA

<i>Farkas Ildikó</i> : Japánok és magyarok egymásról	95
<i>Kun Tibor</i> : Tunézia és az „arab tavasz”.	99
<i>W. Péceli Melinda</i> : A szociológia művészete	104

KÜLFÖLDI FOLYÓIRATOKBÓL

<i>Zanny Minton Beddoes</i> : Éled a sztyeppe a kazahsztáni Selyemút mentén (108)	
<i>Salvatore Babones</i> : Amerikai tienhszia: az Egyesült Államok mint az új „Középső Birodalom” (110)	
<i>Michael Schoenenberger – Heidi Gmür</i> : »Ugyanaz volt a problémánk, mint ma a muszlimoknak: Tényleg Isten szól hozzánk?« Charles Morerod püspök a vallásszabadságért és a teljes burkatilalom ellen emel szót (117)	
Kína lelkiismerete. Liu Hsziao-po halála üzenetet rejt Kína... és a Nyugat számára is (121)	

A VALÓSÁG 2017. ÉVI (LX. ÉVFOLYAM) SZÁMAINAK TARTALOMJEGYZÉKE (123)

KÉPEK

Károlyi András grafikái

Tisztelt Előfizetőink!

A Tudományos Ismeretterjesztő Társulat 1841-ben jött létre a tudományos ismeretek népszerűsítésére, a magyar társadalom tudásszintjének emelésére. Ennek szolgálatában indította el a Társulat sok évtizede ismeretterjesztő folyóiratait, melyek nélkülözhetetlenné váltak az utóbbi fél évszázad iskolai oktatásában, a tudományos igényű, korszerű ismeretközlésben. A természettudományi és társadalomtudományi tudás terjesztése céljából, mindent megteszünk annak érdekében, hogy lapjaink minél szélesebb közönséghez és minél kedvezőbb áron jussanak el. Ezt szolgálja 2018. évi akciónk, melynek keretén belül a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat által kiadott lapok – az Élet és Tudomány, a Természet Világa és a Valóság – együtt kedvezményesen fizethetők elő. Célunk, hogy Előfizetőink minél kisebb ráfordítással jussanak hozzá a tudomány legújabb eredményeihez, több lap együttes előfizetése csökkenti az Önök eddigi költségeit.

A következő előfizetői csomagokat ajánljuk:

Élet és Tudomány, Természet Világa és Valóság együttes előfizetés:

Egy évre: 32 640 Ft helyett 22 800 Ft
Fél évre: 16 860 Ft helyett 12 120 Ft

Élet és Tudomány és Természet Világa együttes előfizetés:

Egy évre: 24 240 Ft helyett 18 000 Ft
Fél évre: 12 660 Ft helyett 9660 Ft

Élet és Tudomány és Valóság együttes előfizetés:

Egy évre: 24 600 Ft helyett 18 240 Ft
Fél évre: 12 660 Ft helyett 9840 Ft

Természet Világa és Valóság együttes előfizetés:

Egy évre: 16 440 Ft helyett 10 920 Ft
Fél évre: 8400 Ft helyett 5760 Ft

Akciónk a 2018. évre szóló, egyéves és féléves előfizetésekre érvényes!

A TIT-lapok előfizethetők a Magyar Posta Zrt.-nél:

- személyesen a postahelyeken és a kézbesítőnél
  - telefonon: +36-1-767-8262
- e-mailen: hirlapelofizetes@posta.hu
  - interneten: eshop.posta.hu
- levélben: MP Zrt., 1900 Budapest

A 2015. évi és az azelőtti lapszámaink kedvezményesen, 500 forintos áron vásárolhatók meg a szerkesztőségben.

Ára: 790 Ft • Előfizetéssel: 700 Ft

Nemzeti Kulturális Alap

